KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2016/2021,

2. juuni 2016,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mis käsitlevad juurdepääsu võrdlusalustele

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrust (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012, ([1]) eriti selle artikli 37 lõike 4 kolmandat lõiku,

ning arvestades järgmist:

(1) Määrusega (EL) nr 600/2014 nähakse kesksete vastaspoolte ja kauplemiskohtade jaoks ette mittediskrimineeriv juurdepääs võrdlusaluste litsentsidele ja võrdlusalustega seotud teabele, mida kasutatakse teatud finantsinstrumentide väärtuse kindlaksmääramiseks kauplemise ja kliirimise eesmärgil. Võrdlusaluste mitmekesisust silmas pidades võib teave, mida kesksed vastaspooled ja kauplemiskohad kliirimiseks või kauplemiseks vajavad, olla erinev sõltuvalt väga mitmest tegurist, sealhulgas asjaomasest finantsinstrumendist, millega kaubeldakse või mida kliiritakse, ja sellest, mis liiki võrdlusalusel finantsinstrument põhineb. Seega peaks kesksetel vastaspooltel ja kauplemiskohtadel olema lubatud taotleda juurdepääsu mis tahes teabele tingimusel, et seda kasutatakse kliirimise või kauplemise eesmärgil.

(2) Võrdlusaluste mitmekesisusest ja kindlaksmääratud erinevatest kasutusviisidest tulenevalt ei ole kõigile sobiva ühtse lähenemisviisi kehtestamine asjakohane ning litsentsilepingute sisu väga suur ühtlustamine sobilik. Seega võib juurdepääsu piiramine eelnevalt kindlaksmääratud ja ammendavate tingimustega kahjustada kõiki osapooli.

(3) Võrdlusaluse suhtes omandiõigust omaval isikul peaks olema võimalus kehtestada kesksete vastaspoolte ja kauplemiskohtade erinevatele kategooriatele erinevad tingimused juurdepääsuks oma võrdlusalusele üksnes juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud, näiteks nõutava kasutuse koguse, ulatuse või valdkonnaga, ja kui eristamist kohaldatakse proportsionaalselt. Kesksete vastaspoolte ja kauplemiskohtade erinevad kategooriad ja kriteeriumid eri kategooriate määratlemiseks tuleks teha avalikult kättesaadavaks.

(4) See, kuidas hinnatakse, kas võrdlusalus on uus või ei, on juhtumipõhine. Seega peaks võrdlusaluse suhtes omandiõigust omav isik ära näitama, mil moel konkreetne võrdlusalus uus on, kui see tuuakse kohesest juurdepääsust keeldumise põhjusena. Iga uue deklareeritud võrdlusaluse hindamisel tuleks arvesse võtta erinevate tegurite kooslust ja neist igaühe kaalukust, mitte lähtuda ainult ühest tegurist, kui hinnatakse võrdlusaluse vastavust määrusega (EL) nr 600/2014 ette nähtud kriteeriumitele.

(5) Ehkki kahe võrdlusaluse väärtused võivad olla tihedas korrelatsioonis, eriti lühiajalises perspektiivis, võivad nende koosseis või metoodika olla oma olemuselt väga erinevad. Niisiis tuleb selle hindamisel, kas üks konkreetne võrdlusalus on uus, arvesse võtta kõigi võrdlusaluste pikaajalist korrelatsiooni ning sarnasusi nende koosseisus ja metoodikas. Arvestades võrdlusaluste laia skaalat, peaks võrdlusaluse suhtes omandiõigust omav isik lisaks käesolevas määruses sätestatud teguritele arvesse võtma täiendavaid tegureid, mis konkreetse võrdlusaluse liiki iseloomustavad, arvestades seejuures kasutatavaid standardeid. Kauba võrdlusaluste korral tuleks hinnata muid tegureid, näiteks kas võrdlusalused põhinevad erinevatel alusvaraks olevatel kaupadel ja erinevatel kättetoimetamise kohtadel.

(6) Regulaarselt avaldatakse uusi võrdlusaluste seeriaid, näiteks krediidiriski vahetustehingute võrdlusaluste kohta. Sellisel juhul on värskelt avaldatud võrdlusalus eelneva seeria jätk ning seda ei saa pidada uueks võrdlusaluseks.

(7) Ühtsuse huvides ja finantsturgude sujuva toimimise tagamiseks on vaja, et käesoleva määruse sätteid ja määruse (EL) nr 600/2014 sätteid hakataks kohaldama samast kuupäevast.

([1]) ELT L 173, 12.6.2014, lk 84.

(8) Käesolev määrus põhineb regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul, mille on komisjonile esitanud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA).

(9) ESMA on korraldanud avalikud konsultatsioonid käesoleva määruse aluseks oleva regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta, analüüsinud potentsiaalseid seonduvaid kulusid ja tulusid ning küsinud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010 ([1]) artikli 37 kohaselt moodustatud väärtpaberituru sidusrühmade kogu arvamust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Kesksetele vastaspooltele ja kauplemiskohtadele kättesaadavaks tehtav teave

1. Võrdlusaluse suhtes omandiõigust omav isik teeb taotluse alusel kesksetele vastaspooltele ja kauplemiskohtadele kättesaadavaks teabe, mis on vajalik nende kliirimis- või kauplemisülesannete täitmiseks, nagu see on asjakohane sõltuvalt konkreetsest liigist, millesse kuulub võrdlusalus, millele juurdepääsu taotletakse, ja asjaomasest finantsinstrumendist, millega kaubeldakse või mida kliiritakse.

2. Keskne vastaspool või kauplemiskoht selgitab oma taotluses, miks antud teave kliirimise või kauplemise eesmärgil vajalik on.

3. Lõike 1 kohaldamise eesmärgil kuuluvad asjakohaste kauplemis- ja kliirimisülesannete hulka vähemalt järgmised tegevused:

a) kauplemiskoha korral:

   i) võrdlusaluse omaduste esmane hindamine;

   ii) asjakohase toote turundamine;

   iii) kauplemisele võetavate või kauplemisele võetud lepingute hindade kujunemise protsessile kaasaaitamine;

   iv) jätkuv turujärelevalvetegevus;

b) keskse vastaspoole puhul:

   i) börsil kaubeldavate tuletisinstrumentide avatud positsioonide asjakohane riskijuhtimine, sealhulgas tasaarvestus;

   ii) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud asjakohaste kohustuste täitmine ([2]).

4. Asjakohane teave määruse (EL) nr 600/2014 artikli 37 lõike 1 punktis a osutatud hindade ja andmete sisendandmete kohta peab sisaldama vähemalt järgmist:

a) võrdlusaluse väärtuste sisendandmed;

b) viivitamatu teatamine mis tahes ebatäpsusest võrdlusaluse väärtuste arvutustes ja võrdlusaluse ajakohastatud või parandatud väärtused;

c) võrdlusaluse varasemad väärtused, kui võrdlusaluse suhtes omandiõigust omav isik neid andmeid säilitab.

5. Seoses koosseisu, metoodika ja hinna määramisega peab edastatav teave võimaldama kesksetel vastaspooltel ja kauplemiskohtades mõista, kuidas võrdlusaluse iga väärtus saadakse ja millist metoodikat võrdlusaluse väärtuste saamiseks kasutatakse. Asjakohane teave koosseisu, metoodika ja hinna määramise kohta peab sisaldama vähemalt järgmist:

a) kõikide võrdlusalusega seotud põhimõistete määratlused;

b) metoodika kasutuselevõtu põhjendus ning metoodika läbivaatamise ja heakskiitmise kord;

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

c) võrdlusaluse kindlaksmääramise kriteeriumid ja kord, sealhulgas sisendandmete kirjeldus, eri liiki sisendandmete prioriteetsus, ekstrapoleerimismudelite või -meetodite kasutamine ja võrdlusaluse indeksi koostisosade tasakaalustamise kord;

d) kaalutlusõiguse või hinnangu kasutamist reguleerivad kontrollimehhanismid ja eeskirjad, et tagada ühtsus nimetatud kaalutlusõiguse või hinnangu kasutamisel;

e) kord, millega reguleeritakse võrdlusaluse kindlaksmääramist stressiperioodil või ajal, mil tehinguandmete allikad võivad olla ebapiisavad, ebatäpsed või ebausaldusväärsed, ja võrdlusaluse võimalikud piirangud sellistel perioodidel;

f) tunni täpsusega ajavahemik, mille jooksul võrdlusalus arvutatakse;

g) kord, millega reguleeritakse võrdlusaluse tasakaalustamise metoodikat, ja sellest tulenevalt võrdlusaluse erinevate koostisosade kaalukus;

h) sisendandmetes või võrdlusaluse kindlaksmääramisel esinevate vigade käsitlemise kord, sealhulgas juhud, mil võib olla vaja võrdlusalus uuesti kindlaks määrata;

i) teave koosseisu ja metoodika igasuguse ettevõttesisese läbivaatamise ja kinnitamise sageduse kohta ning kui see on asjakohane, teave koosseisu ja metoodika ettevõttevälise läbivaatamise korra ja sageduse kohta.

Artikkel 2

Kesksele vastaspoolele või kauplemiskohale litsentsi kaudu kättesaadavaks tehtava teabe üldtingimused

1. Võrdlusaluse suhtes omandiõigust omav isik teeb kättesaadavaks artiklis 1 osutatud asjakohase teabe, mida kesksed vastaspooled ja kauplemiskohad taotlenud on, litsentseerides selle põhjendamatu viivituseta kas ühekordselt (sealhulgas näiteks varem esitatud teabe muudatuste korral), alaliselt või perioodiliselt, sõltuvalt asjaomase teabe liigist.

2. Võrdlusaluse suhtes omandiõigust omav isik esitab artiklis 1 osutatud asjakohase teabe kõigile kesksetele vastaspooltele ja kauplemiskohtadele ühesuguse ajakava kohaselt ja ühesugustel tingimustel toimuva lintsentseerimise kaudu, välja arvatud juhul, kui erinevad tingimused on objektiivselt põhjendatud.

3. Lõigete 1 ja 2 nõudeid ei kohaldata juhul ja senikaua, kui võrdlusaluse suhtes omandiõigust omav isik tõestab, et teatud andmed on kesksetele vastaspooltele ja kauplemiskohtadele kättesaadavad avalikult või muude kaubanduslike vahendite kaudu, tingimusel et need andmed on usaldusväärsed ja õigeaegsed.

Artikkel 3

Eristamine ja diskrimineerimiskeeld

1. Kui võrdlusaluse suhtes omandiõigust omav isik kehtestab kooskõlas määruse (EL) nr 600/2014 artikli 37 lõikega 1 erinevad tingimused, sealhulgas teenustasud ja nende maksmise tingimused, kohaldatakse neid tingimusi iga litsentsisaajate kategooria suhtes kategooriast sõltuval viisil.

2. Võrdlusaluse suhtes omandiõigust omav isik kehtestab samasse kategooriasse kuuluvatele litsentsisaajatele samad õigused ja kohustused.

3. Võrdlusaluse suhtes omandiõigust omav isik teeb avalikult kättesaadavaks teabe litsentsisaajate erinevate kategooriate määratlemise kriteeriumide kohta.

4. Võrdlusaluse suhtes omandiõigust omav isik esitab kesksele vastaspoolele või kauplemiskohale taotluse alusel ja tasuta tingimused, mida kohaldatakse kategooria suhtes, kuhu asjaomane keskne vastaspool või kauplemiskoht kuulub.

5. Võrdlusaluse suhtes omandiõigust omav isik teeb kõikidele sama kategooria litsentsisaajatele kättesaadavaks mis tahes täiendused või muudatused ühe selle kategooria litsentsisaajaga sõlmitud litsentsilepingute tingimustes samadel tingimustel.

Artikkel 4

Muud tingimused, mille alusel juurdepääs antakse

1. Võrdlusaluse suhtes omandiõigust omav isik määrab kindlaks litsentsilepingute tingimused ja teeb need taotluse alusel kesksetele vastaspooltele ja kauplemiskohtadele tasuta kättesaadavaks. Kõnealused tingimused sisaldavad järgmist teavet:

a) teabe kasutamise eesmärk ja teabe sisu iga litsentsilepingute alla kuuluva kasutamise korral, näidates iga kord selgelt ära konfidentsiaalse teabe;

b) kui teabe edastamine on lubatud, kesksete vastaspoolte ja kauplemiskohtade poolt teabe edastamise tingimused;

c) tehnilised eeldused teenuse osutamiseks;

d) teenustasud ja nende maksmise tingimused;

e) lepingu lõppemise tingimused, võttes seejuures arvesse võrdlusalusele viitavate finantsinstrumentide tähtaega;

f) eriolukorrad ja asjakohased meetmed, millega reguleeritakse teenuse osutamise jätkamist, üleminekuperioode ja katkestamist eriolukordades ning mis

   i) võimaldavad lepingu korrakohast lõpetamist;

   ii) tagavad, et lepingu lõpetamist ei käivita väiksemad lepingurikkumised ja et asjassepuutuvale osapoolele antakse mõistlik aeg heastada mis tahes rikkumine, mis ei too kaasa kohest lepingu lõpetamist;

g) kohaldatav õigus ja vastutuse jagunemine.

2. Litsentsilepingus nõutakse, et kesksed vastaspooled, kauplemiskohad ja võrdlusaluse suhtes omandiõigust omavad isikud näeksid ette asjakohase poliitika, menetlused ja süsteemid, et tagada järgmine:

a) teenust hakatakse osutama põhjendamatu viivituseta vastavalt eelnevalt kokkulepitud ajakavale;

b) juurdepääsuleppe kehtivusajal hoitakse ajakohastena kõik osapoolte esitatud andmed, sealhulgas teave, millel võib olla mõju mainele;

c) litsentsilepingu kehtivuse jooksul on olemas kiire, usaldusväärne ja turvaline sidekanal osaliste vahel;

d) kui muudatused ühe üksuse toimimises tõenäoliselt oluliselt mõjutaksid litsentsilepingut või riske, millele teine üksus on avatud, viiakse läbi konsultatsioon ja mõistliku etteteatamisaja jooksul teavitatakse ükskõik kumma üksuse toimimises mis tahes muudatuse rakendamisest;

e) teave ja juhised teabe edastamiseks ja kasutamiseks antakse edasi kokkulepitud tehniliste vahenditega;

f) kui teabe edastamine on lubatud, antakse võrdlusaluse suhtes omandiõigust omavatele isikutele ajakohastatud teave, mis käsitleb teabe edastamist kesksete vastaspoolte kliirivatele liikmetele ja kauplemiskohtade liikmetele või osalistele;

g) vaidluste lahendamine ja lepingute lõpetamine toimub korrakohaselt ja sõltub määratletud asjaoludest.

Artikkel 5

Nõuded, mille alusel saab tõendada, et võrdlusalus on uus

1. Kui võrdlusaluse suhtes omandiõigust omav isik hindab võrdlusaluse vastavust määruse (EL) nr 600/2014 artikli 37 lõike 2 punktides a ja b sätestatud kriteeriumidele, võtab ta arvesse järgmisi nõudeid:

a) kesksel vastaspoolel ei ole võimalust uuemal võrdlusalusel põhinevaid lepinguid täielikult või märkimisväärselt tasaarvestada vastaval olemasoleval võrdlusalusel põhinevate lepingutega;

b) asjaomaste võrdlusalustega hõlmatud piirkonnad ja sektorid ei ole samad ega sarnased;

c) asjaomaste võrdlusaluste väärtused ei ole tugevas korrelatsioonis;

d) asjaomaste võrdlusaluste koosseis ei ole koostisosade arvu, tegelikke koostisosasid, nende väärtusi ja kaalukust arvestades sama ega sarnane;

e) asjaomaste võrdlusaluste metoodika ei ole sama ega sarnane.

2. Kauba võrdlusaluste korral tuleb lisaks lõikes 1 sätestatud nõuetele võtta arvesse järgmisi täiendavaid nõudeid:

a) asjaomased võrdlusalused ei põhine samal alusvaraks oleval kaubal;

b) alusvaraks olevate kaupade kättetoimetamise kohad ei ole samad.

3. Lisaks lõigetes 1 ja 2 osutatud nõuetele võtab võrdlusaluse suhtes omandiõigust omav isik vajaduse korral arvesse täiendavaid nõudeid, mida hinnatavat liiki võrdlusaluste puhul tavaliselt kasutatakse.

4. Värskelt avaldatud võrdlusaluse seeria ei kujuta endast uut võrdlusalust.

Artikkel 6

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates määruse (EL) nr 600/2014 artikli 55 neljandas lõigus osutatud kuupäevast.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 2. juuni 2016

Komisjoni nimel

president

Jean-Claude JUNCKER